“El que donem per bo no sempre és el que ens convé”

Íngrid Guardiola, en una de les sales d’exposicions del Bòlit (Pou Rodó), el centre d’art contemporani que dirigeix des d’aquest mes MANEL LLADÓ.

Assagista, realitzadora audiovisual i investigadora cultural, al llarg de la seva trajectòria Íngrid Guardiola (Girona, 1980) ha col·laborat, entre altres entitats, amb el Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) i ha estat membre del comitè executiu de Cultura de l’Ajuntament de Barcelona. També ha participat i cocomissariat diferents exposicions, ha coordinat des del 2002 el Miniput (Mostra de Televisió de Qualitat) i des de fa uns anys és professora associada del grau en Comunicació Cultural de la Universitat de Girona. L’any 2017 va estrenar el seu primer llargmetratge, Casa de ningú. En un altre capítol del seu prolífic currículum professional, al maig va guanyar la convocatòria per ser durant quatre anys la directora del Centre d’Art Contemporani Bòlit de Girona [http://www.bolit.cat/cat/index.html] .

Acaba d’aterrar al nou càrrec i amb tan sols dues setmanes ja ens comenten que la seva arribada ha estat una alenada d’aire fresc, una càrrega d’energia que està contagiant tot l’equip. Aquella noia de can fums, que ha llaurat una carrera i un nom a can fanga, fa certa aquella dita que diu: rodaràs, rodaràs i a casa tornaràs. Ho acaba de fer i és per aixecar un projecte ambiciós.

Com prova ‘tornar’ a Girona?És un tornar a casa total! De fet ja havia tornat per la pandèmia, que m’havia expulsat cap aquí. Tinc moltes ganes de treballar amb una certa proximitat. A Barcelona, treballant amb institucions i altres entitats de l’Estat, el que fas és articular un discurs al marge del lloc on ets, segurament més abstracte. També tenia ganes de tornar a l’experiència de la cultura, perquè els últims anys m’havia centrat a practicar la feina de l’assaig [dos llibres en dos anys], que és més solitària, i tota la feina que tenia al CCCB l’havia perdut. Per això m’interessava tornar a treballar amb equip, i no hi ha res millor que fer-ho a casa.I quina ciutat i quin Bòlit s’ha trobat?Girona crec que està en un moment molt dolç. Hi ha aquest relleu, a les arts escèniques amb l’Alba Carmona i a l’Auditori amb David Ibáñez, a més del projecte del nou Modern, que també donarà aire a la ciutat. Hi ha una idea d’ecosistema que fa que no tot depengui del que tu facis al Bòlit, sinó d’un projecte de ciutat. Sobreviure sol no és factible i menys en aquests temps que hi ha una crisi, no només econòmica sinó de valors. A més, les pors que ha generat la pandèmia fan que tu sol no puguis fer res. Tot això ho he desenvolupat al meu projecte: la idea de diàleg productiu i ecosistema, pensant en la lògica de la coproducció o de la relació. En primer lloc, amb els equipaments de la ciutat, sobretot els municipals.A grans trets, què pot avançar?Per exemple, lligams amb el Centre Cultural La Mercè, on farem una Zona Bòlit, lligant dos equipaments on l’art té un pes amb conferències i espais de lectura. Amb La Volta voldria connectar la part de tallers, per l’expertesa que ells tenen, i reprendre el tema que fan de casals d’estiu i hivern amb els més petits. I voldria establir una relació amb Les Bernardes, per interconnectar Salt i Girona, un flux que crec necessari, inicialment de Girona, però no només. Això pel que fa a Girona ciutat. Amb el Museu de l’Empordà encetarem una activitat al gener que estarà lligada a un homenatge a Pere Portabella, i amb la Virreina i el Santa Mònica de Barcelona farem coproduccions: una exposició al voltant de la intel·ligència artificial i una altra sobre narcocapitalisme, respectivament. Mantindrem les relacions que ja hi ha amb la Casa de la Paraula, Art i Gavarres, i n’obrirem amb el festival literari MOT. Ja hi havia una xarxa muntada

amb els Centres d'Arts Visuals de Catalunya (Mataró, Vic, Granollers, la Seu d'Urgell, Lleida, Manresa...). Amb els museus comarcals es vol fer una revisitació de la figura del boig del poble amb Julià Guillamon i Adrià Pujol, acompanyat d'una instal·lació de la Mireia Sallarès i d'una altra jove artista que tractarà sobre l'imaginari del discapacitat. I en la línia de revisitació de la tradició estem en converses amb el projecte de cançó popular Càntut per establir algun tipus de col·laboració.La salut mental i la relació amb les màquines, com a grans arcs argumentals?Sí, tot i que també comencem amb tot un paraigua d'activitats relacionades amb la natura: De rerum natura és la relació del territori amb altres espècies no humanes, que s'allargarà des d'ara fins al maig. Comptarem, entre altres, amb el cineasta Christophe Farnarier.I com a eix, l'establiment de xarxes.El diàleg territorial, segur, perquè com a missió fundacional no estatuària el Bòlit ha de donar cobertura i diàleg a tot el territori gironí, que és molt ampli. Sense ser populista, acostar-nos al ciutadà. Obrir-ho a la ciutadania amb gestos tan senzills com explicar bé les coses. Fer que les exposicions només siguin una eina, un detonant perquè es facin coses al seu voltant: tallers, conferències, activitats... Facilitar més elements a través dels quals pots entendre el missatge de l'artista que l'exposició proposa. Perquè aquella persona que és menys erudita en l'art hi entri per una altra via, sigui amb un club de lectura, una conferència o activitats de mediació. Fer-ho accessible no vol dir simplificar-ho, i això exigeix sempre pensar a quina comunitat es dirigeix. I és per aquí per on estem fent les coses.Perquè és cert que costa que la ciutadania es faci seu el Bòlit.Sí, fer-lo accessible és l'objectiu, sense reduir la complexitat dels temes que s'exposin. Jo ho he plantejat al voltant de tres grans temes o preguntes, no d'artistes. Els noms se supediten als eixos temàtics que vull treballar. És un procés una mica invers del que se sol treballar.De l'etapa anterior, dirigida des del 2013 per Carme Sais, què en destacaria?Tot el que es va començar de mediació, com Bòlit Mentor, és molt important. S'ha de repensar tot el tema de les residències, com s'organitza al territori amb altres centres que en tenen, perquè és veritat que és una part de suport directe a l'artista que té poc retorn social i mínima visibilitat. Feien molt bé la xarxa amb altres equipaments culturals. I, és clar, l'equip que tenen, això també és obra de la Carme.El Bòlit està constituït en tres espais.Aquí, a Bòlit Pou Rodó hi haurà les exposicions de tesi, d'assaig. A Sant Nicolau, les d'arts visuals. I a la Rambla, les de les beques Creació, Comissariat i Trajectòria; també les més genèriques, empaquetades i amb més interès general, perquè és un lloc de pas.Hi haurà una major implicació amb els artistes locals?Això és una cosa que ja es feia, mantenir una estreta relació amb els artistes locals amb monogràfics com el de la Núria Güell, l'Isaki Lacuesta, en Jordi Mitjà... Començarem també aquesta tardor amb la idea del riu i la deriva, amb artistes del territori. Bé, també comptarem amb Perejaume, que no és del Ter però és de la muntanya! [Riu] També, com que delegaré aquesta tasca als comissaris, dependrà d'ells a qui escullen. Sí que es prioritzarà la relació amb els artistes i s'ha de plantejar si la beca Bòlit Mentor tindrà una connexió més localista o no.En quin estat es troba l'art en general?És un sector molt tocat. No s'han aprovat les lleis i els mecanismes que permetrien una seguretat de l'artista, com l'estatut de l'artista o la llei del mecenatge. Fins i tot es debatia molt entre els artistes la renda mínima universal, mecanismes fiscals i legals que blindin la seva figura. L'art sempre queda en un terreny molt poc professional. Llavors, per exemple, s'ha de presentar el cens dels artistes que ha fet la Generalitat i és un bon moment de debat per veure quanta gent hi ha i en quines condicions estan. És la precarització absoluta, perquè la seva feina no és donar sortida a un producte, sinó que és treballar a partir de processos, i els terminis són uns altres. Jo crec que ens serveixen per emmirallar-nos, per veure com la societat hauria de tornar a un temps menys productiu, menys utilitarista, menys extractivista. Podem aprendre dels artistes. Hi ha molta gent que ha desistit i ha abandonat les carreres, hi ha un cert despreniment i voluntarisme. No hi ha hagut un suport ferm a la cultura i la creació. Està infrafinançada i tampoc la inversió privada té mecanismes legals per fer-ho.I l'art és necessari.I la cultura! No diré que salva vides, però ens ajuda a qüestionar els imperatius del moment –les normes, els protocols, les lleis–, a descobrir certes injustícies socials i a reflexionar sobre els desequilibris que l'art reflecteix. Fer-nos preguntes com ara a què destinem el nostre temps i com claudiquem adaptant els nostres desitjos, les nostres expectatives, tot allò que volem a la graella que ens ha marcat la societat en què vivim, unes convencions de les quals l'art ens fa sortir. El que donem per bo no sempre és el que ens convé. I això és important: desnaturalitzar totes aquelles inèrcies, tots els automatismes, tot aquest servilisme que adoptem cada dia sense plantejar-nos-ho. I la cultura ens fa sortir i ens permet respirar. Forma part d'un altre codi de valors i formes.La seva és una visió transversal de l'art?Des de

Marcel Duchamp fins a avui, l'art és indissociable de la filosofia, el pensament i el diàleg amb el propi públic, amb la comunitat a què es dirigeix. Des de les avantguardes, tots som artistes, i la figura de l'espectador és clau per cloure l'obra. Sense espectadors, l'obra no té raó de ser. Tot està en aquesta triangulació, entre la forma, l'artista i l'espectador. Si falla un d'aquests vèrtexs, malament. I per això la dimensió de l'art és polièdrica i molt heterodoxa.

Publicat a:
-El Punt Avui. Girona 20-05-2021, Pàgina 16
-El Punt Avui. Nacional 20-05-2021, Pàgina 18

Font del document:
http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1971221-el-que-donem-per-bo-no-sempre-es-el-que-ens-conve.html